

Barne- og familieminister Kjersti Toppe
Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl

Familie- og kulturkomiteen
Justiskomiteen
Mørebenken

Nordmøre 26. februar 2024

Etablering av Statens Barnehus i Kristiansund som en underavdeling av Ålesund

Nordmøre Interkommunalt politisk råd (IPR) ber om at Møre og Romsdal politidistrikt får øremerkede midler i Revidert nasjonalbudsjett for 2024 til etablering og drift av en underavdeling av Statens barnehus i Kristiansund for å styrke rettssikkerheten og redusere belastningen for sårbare og utsatte barn i nordre del av Møre og Romsdal.

Statens Barnehus ble etablert i Ålesund i 2012 med hele Møre og Romsdal som nedslagsfelt. Statens Barnehus gjennomfører tilrettelagt avhør, medisinske undersøkelser og annen viktig oppfølging for barn, ungdom og psykisk utviklingshemmede man mistenker har blitt utsatt for seksuelle overgrep eller vold. Statens Barnehus er underlagt politidistriktene og etableringen i Møre og Romsdal har medført en betydelig kvalitetsøkning for tilbudet til overgrepsutsatte.

Møre og Romsdal er et fylke med store avstander, og fra nordre del av fylket kan det ta alt fra 3 til 5 timer til Ålesund, hver vei. Den lange reiseveien er en tilleggsbelastning for barn som skal gjennom belastende avhør om vonde opplevelser. Avstanden gjør det også vanskeligere å gjennomføre oppfølgingen som er en del av det samlede tilbudet. Det har derfor vært et stort politisk engasjement for å få på plass et tilbud om en underavdeling av Statens Barnehus i Kristiansund. Det er nå bestemt at også mindreårige mistenkte skal avhøres ved Barnehuset. Det forsterker ytterligere behovet for en underavdeling i Kristiansund.

Rettsikkerheten til voldsutsatt barn og ungdom fra Nordmøre og deler av Romsdal må styrkes ved at de slipper den ekstra belastningen som lange reiser medfører. I slike situasjoner er det mange barn som er usikre på hva som skjer. De blir hentet hjemme, på skole eller i barnehagen av politiet, plassert i en bil med ukjente folk, og som ikke har mulighet til å si så mye om hva som skal skje. Når avhøret starter kan barna ha reist i opp mot fem timer, og de er ofte lite opplagte til å gjennomføre avhør om veldig vanskelige tema. Eventuelle medisinske undersøkelser, som blir bestemt etter avhøret, og andre gjøremål må ofte utsettes til neste dag fordi arbeidsdagen er over når avhøret er ferdig. Det betyr at barna må ut på ny tur neste dag eller en senere dag. Tiden som barnet er ute av skolen eller barnehagen blir unødige lang og stigmaet blir større.

Dagens ordning krever også store ressurser fra politiet og kommunene ved at politibetjenter og ansatte i barnevernet må følge barnet til avhørene. I noen tilfeller må også etterforskere gjennomføre transporten, noe som medfører at saksbehandlingstiden i tilsvarende saker vil øke. Kortere transporttid vil frigjøre kapasitet i alle ledd både for politiet og for kommunene.

Dagens system gir ikke likebehandling av barna i Møre og Romsdal. Rettsikkerheten og forholdene for barna kan gjøres betydelig bedre ved å få på plass en underavdeling med avhørslokale i Kristiansund. Både politidistriktet og lederen ved Barnehuset i Ålesund er enige om at det er et behov for dette tilbudet i Kristiansund. Kristiansund ligger midt mellom Ålesund og Trondheim og vil kunne betjene området nord for Romsdalsfjorden og opp mot Trøndelag.

Den beste kvalitative løsningen er at det blir opprettet en underavdeling av Barnehuset i Ålesund. Med denne modellen vil det meste av aktiviteten rundt det tilrettelagte avhøret kunne skje i Kristiansund. Oppfølgingen i etterkant vil også bli bedre, ikke minst gjennom bedre samhandling med de ulike lokale aktørene slik som barnevernet og hjelpeapparatet.

I tillegg til å sikre de utsatte barna bedre rettssikkerhet og lavere belastning, så vil det også gi andre positive synergier.

Underavdeling i Kristiansund vil ha effekt på politimiljøet i byen ved at det vil bli behov for avhørspersonell. Det medfører flere kompetansestillinger og større kompetansemiljø, noe som vil komme hele regionen til gode. Det vil sikre statlige arbeidsplasser i en by og region med ekstra behov for flere offentlige kompetansearbeidsplasser. Det vil også forbedre måloppnåelse med hensyn til frister fordi det ofte kan være kapasitet på barneavhørere som er den største utfordringen.

Justis- og beredskapsdepartementet la 26. januar i år frem et forslag til lovendringer for Stortinget som tydeliggjør at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle politiets handlinger og avgjørelse som berører barn. Fagpersonell i politiet, i kommunene og bistandsadvokater er enige om at det **ikke** er til barnets beste at de utsettes for de lange reisene til Ålesund.

Kristiansund kommune har egnede lokaler nært det som vil bli det distriktsmedisinske senteret (DMS Kristiansund) etter at nytt felles sykehus for Nordmøre og Romsdal åpner i 2025. En underavdeling av Statens Barnehus Ålesund kan opprettes raskt der behovet for midler omfatter leie av lokaler, nødvendig utstyr og personalkostnader. Det er gjort investeringsanslag for innredning og utstyr på under kr 4 millioner, avhengig av lokalets tilstand, samt rundt kr 3,75 millioner for leie av lokaler og personalkostnader.

Ordførerne på Nordmøre ber om at det legges til rette for at det er barnets beste som er styrende for at utsatte barn i våre kommuner kan få gjennomført avhør ved Statens Barnehus underavdeling i Kristiansund. Barn i nordre del av Møre og Romsdal må få bedre rettssikkerhet ved at de utsettes minst mulig for unødvendig belastning ved mistanke om vold og overgrep.

Nordmøre IPR ber om at Møre og Romsdal politidistrikt får øremerkede midler i Revidert nasjonalbudsjett for 2024 til etablering og drift av en underavdeling av Statens barnehus i Kristiansund.

Med vennlig hilsen

Ingrid O. Rangønes

Leder IPR

Ordfører Averøy

Ståle Refstie

Nestleder IPR

Ordfører Sunndal

Kjell Neergaard

Ordfører Kristiansund

Hanne-Berit Brekken

Ordfører Aure

Knut Sjøvæling

Ordfører Gjemnes

Svein Roksvåg

Ordfører Smøla

Hugo Pedersen

Ordfører Surnadal

Ingrid Waagen

Ordfører Tingvoll

* Nordmøre IPR er det politiske samarbeidet mellom Aure, Averøy, Gjemnes, Kristiansund, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll som omfatter rundt 55.000 innbyggere.